

KURSRAPPORT – JUR 601 2021/2022

KURSANSVARLEGE: Jan-Ove Færstad og Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund

Generelt om kurset og undervisningsopplegg

Innføring i jus for næringslivet (JUR601) har etterkvart blitt eit etablert og etter vårt syn godt fungerande vidareutdanningskurs tilbydt ved Det juridiske fakultet. Kurset har vore tilbydt ved fakultetet sidan 2006 gjennom ein samarbeidsavtale med Addisco. Fram til og med hausten 2015 vart kurset arrangert annan kvart år, men har frå hausten 2016 vore arrangert årleg. Det var såleis først i 2016 at kurset byrja å få det formatet det har i dag, som eit skreddarsydd undervisningsopplegg, pedagogisk tilpassa yrkesaktive deltakarar med ikkje-juridisk bakgrunn.

Kurset er primært eit fjernundervisningskurs med nettbasert undervisning, men med to intensive helgesamlingar med både fysiske førelesingar og gruppearbeid her i Bergen. Den nettbaserte undervisninga er blant anna modulbasert, det vil seie at delar av undervisningsopplegget studentane følgjer ligg på modular på undervisningsportalen Mitt UiB. Kurset byggjer på undervisningsforma «Blended learning», med ein kombinasjon av styrt sjølvstudium og aktiv læring i form av gruppediskusjonar og oppgåveløysing. Kombinasjonen av styrt sjølvstudium og studentaktive læringsaktivitetar som oppgåveløysing og diskusjon inneber at studentane både får repetert den kunnskapen dei tileignar seg gjennom sjølvstudium, og at dei får trening i å bruke denne kunnskapen aktivt. Denne kombinasjonen av læringsaktivitetar bør gjere studentane godt rusta til eksamen og til å oppnå læringsmåla på kurset (meningsfylt samsvar). Dette støttast av talmaterialet frå eksamensresultata frå januar 2022, sjå nedanfor.

Til tross for pandemi, er vårt inntrykk at gjennomføringa av kurset i 2021/2022 fungerte godt. I og med at kurset allereie primært er eit fjernundervisningskurs, var det berre helgesamlingane som vart direkte påverka av pandemien: Her vart det lagt opp til hybrid undervisning slik at dei som ikkje hadde høve eller ønskje om å kome til Bergen for å delta på den fysiske undervisninga, hadde moglegheit til å følgje undervisningsopplegget digitalt. Fleirtalet av studentane møtte likevel opp fysisk på begge helgesamlingane, men det var ei lita gruppe som deltok digitalt begge helger. Sett bort frå nokon tekniske problem den eine helga, fungerte hybrid undervisning godt som eit alternativ under pandemien. I ein normalsituasjon ønskjer vi likevel å returnere til reint fysiske helgesamlingar slik det var før pandemien då det er enklare å gjennomføre eit undervisningsopplegg med høg grad av studentaktivitet når alle studentane er samla i same rom. I tillegg er desse kontaktflatene mellom studentane viktige for at studentane kjenner seg som del av ein «klasse», og vi opplever òg at studentane ønskjer dette. Det at så mange studentar møtte opp fysisk på helgesamlingane under pandemien støttar opp under at dei fysiske helgesamlingane bør bestå i det formatet dei var før pandemien.

Bruk av Mitt UiB

Ramma for kurset er eit styrt sjølvstudium, der studentane annankvar veke får tilgang til ein ny fagmodul på Mitt UiB. Kvar modul startar med ei skildring av kva slags læringsutbytte studentane bør sitje att med etter å ha vore gjennom modulen. Skildringa tek utgangspunkt i, og spesifiserer, den generelle læringsutbytteskildringa for emnet.

Å konkretisere læringsutbyta under modulane har vore eit medvite grep for å gje studentane betre føresetnader for å navigere seg gjennom rettsområda dei skal lære om. Erfaringsmessig, og dette gjeld særleg for dette faget som er eit vidareutdanningsfag tilbydt til ikkje-juristar, så les ikkje studentane den generelle emneskildringa til kurset. Ved å integrere og konkretisere læringsutbyta studentane skal sitte att med etter kvar modul, er målet å gje studentane eit tydelegare bilete av kva dei skal lære og kva dei blir prøvd i. Vidare blir studentane informert om kva slags delar av den anbefalte litteraturen (pensum) som bør lesast under kvar modul. Det pedagogiske føremålet med dette undervisningsopplegget er å leggje til rette for meningsfylt samsvar mellom læringsutbytte, læringsaktivitetar og prøvingsformer.

Modulane har vidare ei oppdeling og eit innhald som er tilpassa yrkesaktive deltakarar og består av ein blanding av tekst og video. Kombinasjonen video og tekst har eit pedagogisk samspel på den måten at videoane gir ein kort presentasjon av hovudpoenga som seinare gjentakast og utdjupast i teksten. Kvar modul avsluttast med ein sjølvtest. Denne sjølvtesten genererer automatisk ei tilbakemelding til studentane, og studentane kan ta testen så mange gonger dei ønskjer. Det stillast krav om at studentane har gjennomført testen minst ein gong før dei får moglegheita til å gå vidare til neste modul («Mastery learning» i modifisert form). I tillegg til arbeidet med modular og pensum tilbydast studentane om lag annankvar veke ei digital førelesing.

Helgesamlingane

Tida på helgesamlingane blir dels brukt til tradisjonelle førelesingar, men hovudsakeleg til arbeid med og diskusjon av oppgåver. Undervisningsopplegget er delvis inspirert av undervisningsmetoden «Flipped classroom» der meir passive undervisningsaktivitetar vert flytta ut av klasserommet for å gje rom for meir kognitivt krevjande undervisningsaktivitetar i klasserommet. Grunntanken er at aktivt arbeid med praktiske oppgåver gjer studentane rusta til å identifisere og handtere juridiske spørsmål. Ettersom studentgruppa ligg på rundt 30 personar er det gode føresetnader for gode diskusjonar. Studentaktiviteten er klart størst på dei fysiske helgesamlingane, og ikkje like høg på dei digitale førelesingane. Studentane stiller gjennomgåande gode og relevante spørsmål, gjerne med eit klart praktisk tilsnitt, og dei er flinke til å relatere faga til eigen jobbkvardag. Denne typen spørsmål er interessante og lærerike både for studentane og undervisarane. Studentane synest gjennomgåande å lære mykje av å diskutere konkrete praktiske spørsmål og døme, og på helgesamlingane får denne delen av undervisninga langt større plass enn på dei meir tradisjonelle både digitale og fysiske førelesingane.

I samband med dei skriftlege oppgåvearbeida på kurset har vi likevel observert at det ikkje leggjast godt nok til rette for at studentane lærar seg å skrive juss. Frå hausten 2022 har vi difor lagt inn meir skrivetrening for å betre leggje til rette for at studentane kan oppnå læringsmålet om at studentane etter kurset skal kunne drøfte rettsspørsmål på ein måte som er i samsvar med grunnleggjande juridisk metode. Det er spelt inn tre undervisningsvideoar der den første videoen er ein introduksjonsvideo der det generelt snakkast om temaet korleis skrive jus. Dei to andre videoane knyt seg spesifikt til henholdsvis det å skrive ei praktikumsoppgåve og det å skrive ei teorioppgåve i jus. Dette er korte videoar på rundt fem minutt som skal leggjast inn på ein modul. Det er skrive tre fagtekstar under kvar video, og kombinasjonen video og tekst byggjer på det same pedagogiske samspelet som forklart ovanfor. Det er vidare laga ei praktikumsoppgåve som studentane allereie delvis presenterast for på videoane. Her er tanken at studenten skal jobbe med denne på eiga hand etter å ha blitt hjulpet i gang av video og fagtekst på modulen. Det vil bli gitt tilbod om digital individuell tilbakemelding på delar av oppgåva frå undervisar ved at studenten delar eigen skjerm med oppgavesvar. Viktig å presisere her er at desse tilbakemeldingssesjonane vil vere på ein kort tekst, og det vil berre vere sett av 15 minutt til kvar student. Tanken er at dette skal vere eit lågterskeltilbod der studenten relativt raskt og tidleg på kurset (før obligatorisk kursoppgåve) har insentiv til å kome i gang med skrivinga. Studentane skal òg jobbe med denne oppgåva i grupper på den eine helgesamlinga. Her vil undervisar gå rundt og hjelpe studentane med oppgåva ettersom videoane har frigjort tid som tidlegare var nytta på ei introduksjonsførelesing om metode og oppgaveskriving. Målet er blant anna at studentane møter betre rusta til dei ulike gruppearbeida dei gjennomfører på dei to helgesamlingane, då oppgåvene dei jobbar med her føreset at dei kan skrive jus på eit grunnleggjande nivå. I arbeidet med det å skrive teorioppgåver vil studenten få samanlikne ulike eksamenssvar på teorioppgåver frå tidlegare år. Studenten blir bedt om skrive eit innlegg på modulen der studenten vel seg nokon oppgavesvar og påpeikar styrkar og svakheiter ved struktur og metode. Her vil ikkje kommentarar frå medstudentane bli synlege før studenten har levert sjølv. Tanken er at dette skal gje studenten insentiv til å delta, og det leggjast slik opp til eit diskusjonsforum blant studentane.

Helgesamlingane var i år plassert i auditorium 4 på grunn av behovet for utstyr til hybrid undervisning. Til oppgåvearbeid i grupper nyttast kollokvieromma i Gamlebygget. Med unntak av nokon tekniske problem under den andre helgesamlinga, har fasilitetane fungert godt.

Formativ og summativ vurdering

Midtvegs i kurset leverer studentane ein obligatorisk kursoppgåve som må verte godkjend for å gå opp til eksamen. Studentane får kommentarar på sine oppgåver, i tillegg til at oppgåva vert gjennomgått på den andre helgesamlinga. Tilbakemeldingane frå studentane er at dei opplevde arbeidet med den obligatoriske kursoppgåva som lærerikt. Av evalueringsrapporten svarte 14 av 18 at tydinga for eiga læring av den obligatoriske kursoppgåva var «stor», 2 svarte «meget stor» og 2 «middels». Om den skriftlege tilbakemeldinga på obligatorisk kursoppgåve svarte 7 av 18 at den for eiga læring om å løyse ein juridisk oppgåve var «god», medan 11 svarte «meget god». Det er såleis tydeleg at den obligatoriske kursoppgåva spelar ei avgjerande rolle for studentane når det kjem til å få innsikt i det å formulere og drøfte juridiske problemstillingar. Tilbakemeldingane viser at studentane gir uttrykk for høgt læringsutbytte både av kommentarane dei får frå undervisar på den obligatoriske kursoppgåva, og gjennomgangen av oppgåva på den andre helgesamlinga.

Eksamen i 2021/2022 vart gjennomført som ein heimeeksamen på 6 timar utan store tekniske problem. Studentanes eksamensresultat var gode. Det var ingen stryk, og gjennomsnittskarakteren var C (50%), men med eit godt innslag av B (18%) og nokon A (11%). Det er berre eit fåtal D (14%) og E (7%). Tilbakemeldinga frå sensor som har sensurert på kurset lenge er at nivået er det same som det har vore dei seinare år.

Også i år bestod ein liten del av eksamen av ei oppgåve der ein ber studentane om å reflektere over om og korleis det dei har lært på kurset er av verdi i deira eigen arbeidskvardag. Dette var gledeleg lesing for begge sensorane då fleirtalet av studentane svarte utfyllande og reflektert på dette, og inntrykket ein sat att med var at fleire delar av kurset har verdi for arbeidskvardagen til studentane som følgjer kurset.

Undervisarar

Førelesingane og leiinga av oppgåvediskusjonane på kurset har vore delt mellom Ingrid Barlund (spesiell kontraktsrett/konkurranserett), Jan-Ove Færstad (avtalerett/erstatningsrett), Camilla Bernt (tvisteløysing), Torger Kielland (immaterialrett), Tine Eidsvåg (arbeidsrett), og Guri Lindblad (selskapsrett/metodelære). Undervisarane har etter kvart lang fartstid på kurset, og innsatsen frå samtlege er solid. At det er eit erfarent og stabilt undervisarteam gjenspeglar seg i studentevalueringa som etterlet eit klart inntrykk av at studentane i det store og heile er veldig nøgde med undervisninga på kurset.

Det blir gjort opptak av all undervisning på kurset. Både undervisninga frå helgesamlingane og dei digitale førelesingane vert lagt ut på «Mitt UiB». Kursevalueringa viser at studentane nyttar desse opptaka aktivt. 11 av 11 hadde svart «ja» på om dei i ettertid har sett på opptaka som vart lagt ut på kurset. Sidan kurset takast av studentar som gjerne er i full jobb ved sidan kan det ikkje forventast at kvar og ein alltid har høve til å vere til stades på alle førelesingane. Opptak av førelesingane synest difor å vere eit godt hjelpemiddel på dette kurset. Dette gir studentane òg uttrykk for i kursevalueringa, og fleire nyttar opptaka som repetisjon i førebuinga fram til eksamen.

Samarbeid med administrasjonen

Kurset kan vere krevjande å ha det administrative ansvaret for. Vi er difor avhengige av å ha eit godt samarbeid med administrasjonen for ein vellukka kursgjennomføring. Robert Stavenes gjer ein solid jobb her, og samarbeidet fungerer godt.

Vi hadde i tillegg inne to vitskaplege assistentar, Tollef Haugen og Jesper Lunde Breimo, på begge helgesamlingane. I tillegg til praktiske gjeremål som å sørkje for bevertning og rydding, var Tollef og Jesper

av heilt avgjerande tyding for å klare å gjennomføre den hybride undervisninga. Dei hadde ansvar for å styre chatten på Zoom, og hadde kommunikasjon med studentane som deltok digitalt slik at dei kjende seg integrert og deltakande i den fysiske undervisninga under helgesamlingane. Sjølv om vi ikkje går for ein hybrid løysing til hausten, bør vitass-ordninga vidareførast til hausten.

Evaluering

Årets studentevaluering var gjennomgåande positiv. På påstanden om at studieopplegget (det vil seie summen av førelesingar og oppgåveløysing på helgesamlingane, videoopptak frå førelesingane, tilbakemelding på obligatorisk kursoppgåve, bruk av kveldsførelesingar via Zoom, inndeling i modular og sjølvtestar) bidreg til at studenten i kombinasjon med sjølvstudium vil klare å oppfylle forventa læringsutbytte og eksamenskrav, svarte 12 av 18 at dei var «overveiende enig», medan 5 svarte at dei var «helt enig». Av totalt 18 svar, svarte 11 at det faglege utbyttet av dei to helgesamlingene var «stort», medan 7 svarte «meget stort». Gjennomgåande gir studentane høge score på kursopplegget, og inntrykket er at studentane er nøgde med kombinasjonen mellom modularbeid, digitale førelesingar og fysiske helgesamlingar.

Kurset har gjennom åra fått eit godt og solid pedagogisk opplegg. Oppfølginga frå fjorårets evaluering har difor i stor grad bestått i å sikre kontinuitet med nokon mindre justeringar her og der.

Samla vurdering og forbedringspotensiale

Kurset i sin heilskap fungerer godt, og dette gjenspeglar seg i studentane sine tilbakemeldingar. Det er ein takksam jobb å overta kursansvar på eit så veldrive kurs.

Nytt av hausten 2022 vil vere auka fokus på skrivetrening. Det vert spennande å sjå korleis studentane responderer på det. I tillegg er planen å leggje til rette for fleire digitale møtearenaer både blant studentane seg i mellom og med undervisar. Dette vil bestå i både digitale kollokvie på Mitt UiB der studentane diskuterer oppgåver seg i mellom. Her er planen at undervisar vert med første gangen for å kome med nokon konkrete tips til korleis ein kollokvie kan gjennomførast på ein hensiktsmessig måte digitalt, som til dømes å fordele oppgåver i studentgruppa (ordstyrar, gjennomgang av faktum, krav som er reist, rettsleg grunnlag osv.) og eventuelt vise korleis Zoom fungerer om nokon studentar ikkje er kjend med programmet frå før. I tillegg vil studentane få tilbod om digital tilbakemelding på oppgåvetekst frå undervisar ved at dei delar skjerm frå eigen datamaskin med undervisar, så går student og undervisar gjennom teksten ilag.

Oppsummert har undervisningsopplegget fungert godt slik det er utforma i dag over fleire år, og året 2021/2022 var ingen unntak. Vår anbefaling er difor at undervisningsopplegget hovudsakleg består slik det er i dag. Det vil sjølv sagt framleis vere rom for forbedringar, men då vil desse gjerast innanfor kursets rammer slik dei er i dag.

Bergen, 19.04.2022

Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund

Jan-Ove Færstad